

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија” бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10, 51/11 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ 96/19, 110/19), како и врз основа на член 50 став 6 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/2019 и 229/20) министерот за образование и наука донесе скратена наставна програма по наставниот предмет *Турски јазик* за I одделение на деветгодишното основното образование за учебната 2020/21 година.

**KISA ÖĞRETİM
PROGRAMI**

**MAKEDONYA EĞİTİM VE BİLİM BAKANLIĞI
EĞİTİMİ GELİŞTİRME BÜROSU**

TÜRK DİLİ

I SINIF

**DOKUZYILLIK
İLKÖĞRETİM**

1. Giriş

Konuyla ilgili Türk dili için kısaltılmış öğretim programı, öğretim programı tarafından sağlanan ve belirtilen konu ve beklenen sonuçlara göre belirlenen ve düzenli olarak uygulananlar beklenen sonuçlara / hedeflere dayanmaktadır.

Kısaltılmış öğretim programı, 159 günü içinde gerçekleştirilmesi gereken 192 derste belirli konuları ve öğretim birimlerini belirler ve normal programda belirlenen haftalık 6 ders fonunu gözönünde bulundurmaktadır;

Kısaltılmış programdan öğretim birimlerinin planlanması ve gerçekleştirilmesinde öğretmen, düzenli öğretim programında belirlenen hedefler / beklenen sonuçlar, belirli kavramlar, yöntemler ve faaliyetler tarafından yönlendirilir.

2. Konulara ve öğretim birimlerine genel bakış

Öğrenme Alanı:

- İLETİŞİM – 40 ders
- ANLATIM VE YARATICILIK - 40 ders
- EDEBİYAT –50 ders
- OKUMA VE YAZMAYA HAZIRLIK ÇALIŞMALARI- 50 ders
- MEDYA KÜLTÜRÜ – 12 ders

Öğretim birimleri

İLETİŞİM - 40 ders

- İnsanlar arasında kurulan iletişim konusunda dilin önemini kavrayabilme
- Konuşmada Türkçe'yi doğru kullanabilme
- ❖ Dinleme
 - Dinleme kurallarını uygulayabilme
 - Dinlediğini anlayabilme
 - Tür, yöntem ve tekniklere uygun dinleyebilme
- ❖ Konuşma

- Konuşma kurallarını uygulayabilme
- Kendini sözlü olarak ifade edebilme ve başkalarıyla ilişkilerini yönetebilme
- İletişimde, öğrencide var olan korku, gerginlik ve güvensizlikten doğan olumsuzluklardan aşamalı olarak kurtulabilme
- Tür, yöntem ve tekniklere uygun konuşabilme

ANLATIM VE YARATICILIK – 40 ders

- Dinleme kurallarını uygulayarak dinleyebilme (belli konularda kendini sözlü ifade ederek konuşmaya katılabilme becerisini kazanabilme)
- Kısa içerikli konuları serbest ve soruları cevap vererek anlatabilme.
- Olaylardan, görsellerden ve kelimelerden hareketle cümleler ve metinler oluşturarak sebest yorum yapabilme.
- Olay ya da varlıkların (bitki, nesne, hayvan, insan) çeşitli özelliklerini gözetleyerek betimleyebilme
- Eş anlamlı sözcüklere örnek verme becerisi kazandırma ve sözcük dağarcığını geliştirme.
- Şiir okuma ve şiirin zihinde canlandırarak (dramatizasyon) okuma becerisini kazandırabilme.

OKUMA EDEBİYAT VE LEKTÜR- 50 ders

- Çocuk edebiyatını tanıyabilme
- Tür yöntem ve tekniklere uygun eserleri tanıyabilme
- Kısa edebi nesir ve manzum eserleri ezberleyerek o eseri açıklayabilme
- Metnin unsurlarını belirleme.
- Belli durum ve olaylarla ilgili neden-sonuç ilişkisi
- kurabilme
- 3. Zamanla ilgili olay ve olaylara bağlı kavramlar arasında ilişki kurabilme
- Türk kültürünü, kültür değerlerimizi ve farklı kültürleri tanıyabilme
- Tür yöntem ve tekniklere uygun şiirleri tanıyabilme

OKUMA VE YAZMAYA HAZIRLIK ÇALIŞMALARI- 50 ders

- Resimlere bakarak okuma kurallarını uygulama
- Görsel sunu

- Söz varlığını geliştirme
- Tür, yöntem ve tekniklere uygun okuma
- Okuma yazmaya hazırlık çalışmaları
- Sesleri ayırt edebilme
- Konuşurken sesini doğru kullanabilme ve ses bilgisinin farkında olabilme
- Sözcük dağarcığını zenginleştirebilme
- Türkçe'yi doğru kullanabilme
- Cümleyi iletişim aracı olarak tanıyabilme ve konuşmada kullanabilme

MEDYA KÜLTÜRÜ– 12 ders

- Radyo, ve TV, CD, DVD izleyebilme
- 2. Bilgisayarı tanıyabilme ve aşamalı olarak kullanmaya başlamak;
- Tiyatro ile dram kültürü ilgili temel bilgiler edinebilmeli ve sevgi aşılabilmeli
- -Tiyatro, kukla ve gölge oyununu tanıyabilme
- Film ve diğer iletişim araçlarını kullanabilme
- Telefonu kullanabilme
- Değişik TV programlarını tanıyabilme
- Beden dilini tanıyabilme
- Drama yardımıyla bireyin kişilik gelişimine yardımcı olabilme
- Bilgi edinmek için kütüphaneden yararlanmayı sağlayabilme ve önemini kavrayabilme
- Çocuk gazeteleri ve dergileri tanıyabilme

(Bazı öğretim programlarında (ör. ana dil, yabancı diller), öğretim birimlerinin kesin bir bölünme yapılmasının mümkün olmadığı, öğretmen tarafından onu nasıl organize etmesi ve öğretim programında ne gerçekleştirmesi gerektiği konusunda didaktik önerilerde daha ayrıntılı talimatlar verilir ve konular ile ve programın ayrılmaz bir parçası olan alanların / bileşenlerin oranı ilgili toplam saat sayısını belirtir)

3. Didaktik Öneriler

(kısaltılmış programın gerçekleştirilmesi için karakteristik talimatlar getirilmiş, daha önce öğrenilmiş olanlarla bağlantılı, belirli öğretim birimlerinin birleştirilmesi, kullanılacak ek formlar, yöntemler ve faaliyetler, vb.).

Türk dili konusundaki kısaltılmış öğretim programının içeriği, konuların öğretimi ile entegre ve rasyonel planlanmasını sağlar: İngilizce (veya ikinci bir yabancı dil), tarih, coğrafya, sanat eğitimi, müzik eğitimi vb. Öğrencilerin okudukları/işledikleri yabancı dillerden gelen içeriklerle entegre planlamada, her iki dilin dilbilgisi kavramlarını benimsediğinde; Tarih dersinde (öğrenciler dilin tarihsel gelişimiyle tanıştıklarında); coğrafya dersinde (öğrenciler Türk lehçe ve şiveleri tanıtıldığında); Sanat eğitimi ile (yorumlanmış edebi metinlerden karakterlerin ve olayların sanatsal temsili ile); Müzik eğitimi ile (kafiye ve dil figürleriyle ilgili içerik yoluyla).

Entegre ve rasyonelleştirilmiş öğretim planlaması, program alanları arasında kısaltılmış bir öğretim programı bulunmalıdır. Bu iki program alanı arasında, örneğin Dil ve Edebiyat program alanları arasında olabilir örneğin, edinilen fonetik, morfoloji, sözdizimi, kelime bilgisi ve üslup ve yazım bilgilerinin uygulanması ve edebi metinlerden örnekler üzerinde test edilmesi gereken Dil ve Edebiyat program alanları arasında iki program alanı arasında olabilir. Üç program alanı arasında entegre ve kolaylaştırılmış öğretim planlaması görülebilir. Örneğin, Edebiyat, Anlatım ve Yaratılış ile Dil program alanları arasında örneğin edebi bir metinden kronolojik veya geriye dönük (kronolojik) anlatımın uygulanabileceği ve daha sonra bağlantı tespitleri olan yer, zaman ve tarz için zarf belirlemeleri belirtilebilir. Öğretim içeriğinin entegrasyonu ve rasyonelleştirilmesi sırasında, kişinin yaşına, yani öğrencilerin gelişim dönemlerine, olasılıklarına, gösterilen ilgiye, yeni bilgileri edinme hızına dikkat edilmelidir.

Söz konusu Türk dilinin içeriğinin genel planlaması, kısaltılmış öğretim programı uygulanması sırasında ve belirli eğitim dönemlerinin sonunda öğrenci başarısının değerlendirilmesi ile ilgili planlama içermelidir. Bu, değerlendirmenin öğretim sürecinin günlük, tematik ve yıllık planlamasının bir parçası olması gerektiği anlamına gelir. Öğrencilerin başarılarını değerlendirirken, başarılarının öğretim içeriğinin kavratılması ve tekratılması/çoğaltılması açısından yani, işlenmiş içeriğin kavranması, yani öğrencinin bunları kendi sözleriyle yorumlama yeteneğinin geliştirilmesi; öğrenilen içeriğin bilinen ve yeni unsurlarla belirli görevlerde ve diğer yeni durumlarda uygulanması; analiz, sentez ve değerlendirmenin daha yüksek entelektüel yetenekleri, yani öğrencinin öğeleri düzenleme, yeni bütünler halinde bir araya getirme yeteneği ve bir iddia veya çalışmanın gerekçesini veya bilimini değerlendirme yeteneği gibi özellikler dikkate alınması gerekir. Öğretmen, öğrencinin başarılarını öğretim standartlarına göre ölçme ve değerlendirmesini (her alan için yaptıktan sonra öğrencinin notunu belirler).

Türk dil öğretiminin planlaması bu konudaki mevcut olan öğretim programı ve kısaltılmış öğretim programı ile koordineli olmalı ve tüm eğitim alanlarının (İletişim,Dil, Edebiyat ve okuma, Anlatım ve Yaratıcılık ve Medya kültürü) program içeriğini kapsamalıdır.

Bu kısaltılmış bir öğretim programı olduğu düşünüldüğünde, konu alanları için sınıfların sayısı belirlenirken, bu öğretimin okulda yürütülmesine ilişkin koşulların özellikleri dikkate alınmalıdır (öğretimin öğrenciler arasındaki sosyal mesafeye saygı gösterilerek gerçekleştirilmesi gereken yerlerde en az 2 metre olması gerekir. Bu özellikle eğitim evde yapılırsa öğretmen için koşullar (çevrimiçi olarak, yani uzaktan eğitim/internet üzerinden gerçekleşmesini gerektirebileceği için) koruyucu maske , (hijyen ürünleri vb.) kullanımı gözönünde bulundurulmalıdır. Kısaltılmış öğretim programının içerisindeki program planlamasının temeli konuların farklı tür ve seviyeden olması gereken hedefler dikkate alınmalıdır. Öğretimde tüm içeriklere eşit dikkat gösterilemez ve verilmemelidir. Öğretmenin onlara olan yaklaşımı, öğrencilerin bundan sonraki eğitimlerinde ve mezun olduktan sonra kendilerine uygulanacak kalıcı bilgi edinmeleri olmalıdır. Planlamada, başlangıç noktası olarak öğretme içeriğinin belirlenmesi, gerçekleştirilmesi için gerekli zaman çerçevesi ve belirlenen hedeflere ulaşma düzeyi de olmalıdır.

Türk dilinde kısaltılmış öğretim programın gerçekleştirilmesi için sınıfların kullanılması için aşağıdaki yıllık fon tavsiye edilir: Yılda 192 ders, ve önerilen öğretim alanları: İletişimi-40 Dil - 40 ders; Edebiyat ve okuma - 50 ders; Anlatım ve yaratım - 50 ders; Medya Kültürü - 12 ders.

Eğitim Araç ve Gereçler:

- İlgili konu için okul düzeyinde seçilen ve Bakan tarafından onaylanan ders kitabı;
- Ansiklopediler, sözlükler, vb.
- İnternet, eğitim yazılımları;
- Dergiler
- Geleneksel sertifikalı çocuk dergileri (onaylı dergiler);
- Görsel işitsel araçlar ve konuya bağlı diğer araçlar
- CD (edebi metinler, ses kayıtları);
- Yakın çevredeki diğer öğrenme kaynakları: kültürel anıtlar, müzeler, kültür evleri, kütüphaneler, sinemalar, tiyatrolar, milli parklar (koşullar uygunsa), vb.

4. Öğretim kadrosu için normatif

Kısaltılmış öğretim programını, düzenli öğretim programında verilen öğretim kadrosu normuna göre bir öğretmen tarafından gerçekleştirilir.

Скратената наставна програма по наставниот предмет **Турски јазик за прво одделение во деветгодишно основно образование** ја утврди

Арх. Бр. 12-10257/5
01.10.2020

Министер,
Мила Царовска